

Otilia Doroteea Borcia

LIMBA ITALIANĂ

– curs intensiv –

Ediția a III-a

Despre carte

Lucrarea prezintă aspecte ale limbii italiene moderne, atât din punct de vedere teoretic, cât și practic, folosind o metodă accelerată de învățare și aprofundare a limbii, prin structurarea sa în:

- partea de explicații gramaticale (fonetică, morfologie, sintaxa propoziției și a frazei) cu numeroase exemple de construcții specifice limbii;
- partea de texte alcătuite din lexicul de bază, dar și din cuvinte și expresii din restul vocabularului: în special neologisme și elemente lexicale din limbaje de specialitate (tehnico-științific, cultural-artistic, jurnalistic, politic, de publicitate etc.);
- exerciții gramaticale și lexicale, mai ales traduceri și retroversuni pentru sistematizarea materialului teoretic;
- prezentarea celor mai importante orașe ale Italiei din punct de vedere istoric, cultural și artistic;
- un breviar al istoriei literaturii italiene, prezentând cei mai consacrați autori și operele lor, în ordine cronologică.

Cartea este redactată în limba italiană, pentru a-l familiariza pe student, deja de la prima lecție, cu limba străină pe care o va putea stăpâni astfel mai repede și mai ușor.

Despre autoare

OTILIA – DOROTEEA BORCIA este conferențiar univ. dr., cadru didactic asociat la Universitatea Națională de Arte, având o bogată activitate didactică (a predat la Universitățile București, Spiru Haret, Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”, Universitatea Națională de Muzică) și științifică (autor a numeroase cursuri, manuale, cărți și articole în domeniul limbii, literaturii, culturii și civilizației italiene și participant la granturi naționale și internaționale). Este traducător și membru al unor asociații culturale de prestigiu din țară și din Italia (Ass.I.Term Bologna, Associazione attiva UNICORNO, Torino, Accademia Internazionale „Il Convivio” - Castiglione di Sicilia).

A publicat volumele de specialitate:

„*Italiana intensivă*, Editura Niculescu”, „*Limba italiană - Curs intensiv*”, Editura universitară, „*Limba italiană prin exerciții*” (în colaborare cu Adriana Lăzărescu), Editura Niculescu, „*Limba italiană - exerciții*”, Editura Corint, „*Plurivalența comicului în teatrul lui Carlo Goldoni - interferențe estetice spațio-temporale*”, Editura Oscar Print, „*Percorsi cognitivi traduttologici - la traduzione delle varietà diatopiche e diafasiche*”, Editura Oscar Print, „*Crestomazia della letteratura italiana dalle origini al Quattrocento*”, Editura Universul Juridic a Universității Creștine „Dimitrie Cantemir” (devenită Editura Prouniversitaria), „*Mic dicționar român-italian*” și „*Mic dicționar italian-român*” Editura Corint și traducerile: „*La polimerizzazione dell'isoprene, le reti macromolecolari*”, Editura Academiei, „*I Daci*” (în colaborare cu Smaranda-Liana Rosu, Editura Electa, Milano, „*Dall'alba al tramonto - Din zori până în amurg*”, ediție bilingvă, Editura Universal Dalsi, poezii ale unor poeți italieni și români în revista Asociației italienilor din România “Di nuovo insieme”, librettele operelor „*Decebal*” de Leonardo Leo și „*Rita*”, de Gustave Vaéz, muzica Gaetano Donizetti, prezentate la Opera Națională din București, și textul spectacolului „*Me ne vado*” (Mă tot duc) - adaptare teatrală de Marc Doré, după William Shakespeare, de la Teatrul foarte mic (în turneu în Italia).

Ca poetă (OTILIA DOR) a publicat poemele (în italiană și franceză): „*A Leopardi, dopo duecento anni*” și „*Epistola alla Calabria*”, în revista „Parallelo 38”, Reggio Calabria, „*A mon semblable, a mes semblables*”, în „*Esquisses de l'âme*”, La Bibliotheque Internationale De Poésie”, Paris, „*Eram tânără - Ero giovane - J'étais jeune*” - în revista Il Convivio, Castiglione di Sicilia și volumele de poezii: „*Nor de seară*”, Editura „VIMAR”, „*Daruri vechi și versuri noi*”, Editura Oscar Print (premiul I pentru poezie în limbă străină în Italia - Giardini Naxos - 2019) „*Cu fața la soare*”, Editura Oscar Print. Pentru întreaga sa activitate în domeniul italianisticii a fost distinsă cu Ordinul „Steaua Italiei” în grad de Cavalier (iunie 2019).

Otilia Doroteea Borcia

LIMBA ITALIANĂ

– curs intensiv –

Ediția a III-a

EDITURA UNIVERSITARĂ
București , 2019

Redactor: Rodica Chiriacescu
Tehnoredactare computerizată: Ameluța Vișan
Coperta: Daniel Țuțunel

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) și inclusă de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (C.N.A.T.D.C.U.) în categoria editurilor de prestigiu recunoscut.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BORCIA, OTILIA DOROTEEA

Limba italiană : curs intensiv / Otilia Doroteea Borgia. -
Ed. a 3-a. - București : Editura Universitară, 2019
ISBN 978-606-28-0993-5

811.131.1

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062809935

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Editurii Universitare

Copyright © 2019
Editura Universitară
Editor: Vasile Muscalu
B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București
Tel.: 021.315.32.47
www.editurauniversitara.ro
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021.315.32.47 / 07217 CARTE / 0745.200.357
comenzi@editurauniversitara.ro
O.P. 15, C.P. 35, București
www.editurauniversitara.ro

CUVÂNT ÎNAINTE

Această carte este una dintre cele mai complexe lucrări de limba italiană apărute în țara noastră în ultimii ani, deoarece cuprinde cele mai utile și concrete cunoștințe și îndrumări, ce pot servi celui ce dorește să-și însușească noțiunile fundamentale atât în privința gramaticii italiene – morfologie și sintaxă –, cât și a multiplelor informații despre istoria, artele și civilizația celor mai importante orașe ale Italiei.

Lucrarea este concepută în mod explicit, cursiv.

Materialul este prezentat într-o ordine desăvârșită, conform celor mai bine gândite precepte ale autorilor acestui gen de manuale.

La rândul meu, cunoscător al acestei discipline exigente, am parcurs cu sinceră admirație cele câteva sute de pagini ale manualului, apreciind abordarea pasionată, de către autoare, a problemelor celor mai dificile ale unei limbi străine.

Aceasta cu atât mai mult cu cât expunerea amănunțită, clarvăzătoare, fie a procesului gramatical în sine, fie a prezentării aspectelor celor mai de seamă din istoria și civilizația italiană, este conformă cu cele mai actuale cerințe.

Apreciez acest volum cu cea mai mare admirație.

Prof. univ. dr. George Lăzărescu

PREMESSA

Il presente libro di lingua italiana è nato dall'intento di essere di aiuto alle persone che vogliono studiare l'italiano moderno, aggiornato, tanto come lingua d'affari o di lavoro - visti i rapporti sviluppati tra la Romania e l'Italia dopo il 1989 - quanto come lingua d'accesso all'informazione generale sugli aspetti culturali e turistici di questo bel Paese, nostro parente di lingua e di storia.

Seppure in maniera classica, didattica, questo corso è stato concepito come uno strumento di utilizzo graduale, di grammatica e di lessico, redatto in italiano, proprio per poter offrire allo studente, con la dovuta spiegazione linguistica, un minimo necessario per abituarsi al discorso diretto.

Le indicazioni vengono tradotte (prima dentro le frasi e poi con l'apposito lessico) in tal modo che, a mano a mano uno legge e apprende i primi corsi, già si accorge del fenomeno della lingua scritta e parlata.

Le spiegazioni grammaticali, le formule e le espressioni mirano ad un confronto tra le due lingue, proprio per poter mettere in risalto il particolare di qualsiasi situazione e per chiarire eventuali casi d'ambiguità. In questo senso, gli accenti (che di solito non si notano in italiano, tranne i casi speciali), saranno marcati nelle parole che potrebbero destare equivoci. Il lettore non dovrà limitarsi al lessico d'atoci, ma consultare il dizionario, sia per saperne la pronuncia, sia per conoscerne altri significati.

Anche se la materia non è esauriente, a causa dell'impossibilità pratica di concepire un tale libro - perché la lingua è in perpetua trasformazione e l'accesso al periodo orale e scritto oggi è paradossalmente, agelovato, ma anche ostacolato dall'apparizione dei nuovi significati nei linguaggi di specialità - l'intento dell'autrice è stato quello di poter offrire al lettore l'opportunità di accedere all'italiano attuale.

Questo libro è nato dall'esperienza dell'autrice d'aver tradotto in diversi campi d'attività, nei quali certe terminologie superavano l'argomento dei dizionari classici. Però, esso è nato anche dall'esperienza d'insegnante d'italiano in maniera accelerata, durante alcuni corsi organizzati per i laureati delle università tecnico-scientifiche, i quali dovevano andare a perfezionarsi od a lavorare in Italia, e per questo necessitavano avere delle conoscenze di base della lingua parlata e scritta e dei linguaggi nei quali operavano. Esso è un tentativo di penetrare alcuni segreti di una lingua bella, ma paradossale. Il suo paradosso

consiste nel fatto che, pur sembrando per noi, parlanti di una lingua romanza, dunque sorella, molto facile, infatti non lo è. E' questo quello che ho voluto sottolineare facendo attenzione al lettore che „l'italiano si canta, è vero, ma si studia anche!“

L'autrice

INTRODUCERE

Prezenta carte de limba italiană s-a născut din intenția de a-i ajuta pe cei care vor să studieze limba italiană modernă, actualizată, atât ca limbă de afaceri sau de lucru - date fiind raporturile dezvoltate între România și Italia după 1989 –, cât și ca limbă de acces la informațiile generale asupra aspectelor culturale și turistice ale acestei frumoase țări, ruda noastră de limbă și istorie.

Deși în manieră clasică, didactică, acest curs a fost conceput ca un instrument de lucru gradat, de gramatică și de lexic, redactat în limba italiană, tocmai pentru a putea oferi studentului, odată cu respectiva explicație lingvistică, un minimum necesar pentru a se obișnui cu discuția directă.

Indicațiile sunt traduse (întâi în cadrul frazelor și apoi cu lexicul cuvenit), astfel încât pe măsură ce citește și învață primele cursuri, lectorul să-și dea seama de fenomenul limbii scrise și vorbite.

Explicațiile gramaticale, formulele și expresiile urmăresc o confruntare între cele două limbi, tocmai pentru a putea evidenția caracterul particular al fiecărei situații și pentru a clarifica eventualele cazuri de ambiguitate. În acest sens, accentele (care de obicei nu se notează în italiană, cu excepția cazurilor speciale) vor fi marcate la cuvintele care ar putea trezi echivocuri. Lectorul nu va trebui să se limiteze la lexicul dat aici, ci să consulte dicționarul, atât pentru a afla pronunțarea cuvintelor, cât și pentru a cunoaște alte semnificații ale acestora.

Chiar dacă materialul nu este exhaustiv, datorită imposibilității practice de a concepe o astfel de lucrare - întrucât limba este în perpetuă transformare și accesul la fraza orală și scrisă este astăzi, în mod paradoxal, înlesnit, dar și îngreunat, de apariția unor noi semnificații în limbajele de specialitate - intenția autoarei a fost aceea de a facilita accesul la italiana actuală.

Această carte s-a născut din experiența autoarei de traducător în diverse domenii de activitate, în care anumite terminologii depășeau conținutul dicționarilor clasice. Ea s-a născut însă și din experiența de predare intensivă a limbii italiene în timpul unor cursuri organizate pentru licențiații universităților tehnico-științifice, care urmau să plece pentru a se perfecționa sau pentru a lucra în Italia și care aveau nevoie de cunoștințe de bază ale limbii vorbite și scrise, dar și ale limbajelor în care operau. Ea este o încercare de a descifra secretele unei limbi frumoase,

dar paradoxale. Pradoxul său constă în faptul că, deși pare foarte ușoară pentru noi, vorbitorii unei alte limbi romanice, deci surori, în realitate nu este astfel. Este ceea ce am vrut să accentuez, atrăgând atenția cititorului că „italiana se cântă, este adevărat, dar se și studiază!“

Autoarea

MATERIA

Cuvânt înainte	5
Premessa	7
Introdurre	9
<i>CORSO I.</i> Principi di fonetica. L'alfabeto italiano. Le vocali e la loro pronunzia	17
Dittonghi e trittonghi	18
Le consonanti e la loro pronunzia. Il verbo AVERE all'indicativo presente	19
Trigrammi e digrammi	20
Le doppie. La divisione delle parole in sillabe	21
<i>CORSO II.</i> L'accento: Parole piane, sdrucciole, bisdruciole e tronche	23
L'elisione	26
Il troncamento	27
L' accrescimento	27
Lo scrivere con maiuscola	28
<i>CORSO III.</i> La prima lezione d'italiano	29
L'articolo determinativo	30
L'uso dell'articolo determinativo	31
Il verbo ausiliare ESSERE all'indicativo presente	33
<i>CORSO IV.</i> In ufficio	35
L'articolo indeterminativo	36
L'aggettivo qualificativo	38
Aggettivi contrari indicanti qualità	38
La preposizione articolata	39
<i>CORSO V.</i> Un pomeriggio	43
Il verbo - Presentazione della coniugazione. Il modo Indicativo	44
L'indicativo presente dei verbi regolari. I verbi incoativi	45
L'articolo partitivo	46
I diversi colori (testo)	48
ABC divertente	49
<i>CORSO VI.</i> L'occorrente per lo scrivere e per lo studio	50
Il numerale cardinale da 11 a 50	51
Il verbo ANDARE all'indicativo presente	52
L'uso dell'articolo determinativo	52
ABC divertente	54
<i>CORSO VII.</i> La mia grande famiglia	55
L'omissione dell'articolo	55
La forma riflessiva dei verbi	56

L'indicativo presente dei verbi riflessivi	57
L'uso dell'articolo indeterminativo	58
ABC divertente	59
<i>CORSO VIII. I mezzi di trasporto</i>	60
Il nome. Il genere del nome secondo il contenuto	62
Il genere del nome secondo la desinenza	63
Le preposizioni usate con il verbo ANDARE	65
ABC divertente	66
<i>CORSO IX. La costruzione di una casa</i>	67
La formazione del femminile	69
Il participio passato ed il passato prossimo	70
Il passato prossimo dei verbi AVERE ed ESSERE	71
I verbi servili. Il verbo SOLERE. Il participio passato irregolare	73
ABC divertente	75
<i>CORSO X. Un po' di geografia</i>	76
Paesi, abitanti, lingue e capitali - tabella	77
L'uso di alcune preposizioni	80
Altri verbi irregolari all'indicativo presente e passato prossimo: ANDARSENE, STARE, DOVERE, DIRE, POTERE, VENIRE, VOLERE, SALIRE	81
Suffissi specifici per il genere del nome	83
Nomi con significato diverso al maschile e femminile	84
ABC divertente	85
<i>CORSO XI. La geografia dell'Italia</i>	86
La formazione del plurale dei nomi	88
Altri verbi irregolari all'indicativo presente e passato prossimo: FARE, USCIRE, UDIRE	89
Locuzioni avverbiali di tempo e di luogo	90
Le particelle „ci, vi“	91
Conosciamo l'Italia: ROMA	92
ABC divertente	94
<i>CORSO XII. Le professioni (prima parte)</i>	95
I paronimi	99
Altri verbi irregolari all'indicativo presente e passato prossimo: SAPERE, SEDERE, BERE, RIMANERE, SCEGLIERE	100
Il pronome e l'aggettivo possessivo	100
I pronomi diretti, indiretti e combinati	101
Conosciamo l'Italia: ROMA (continuazione)	104
ABC divertente	104
<i>CORSO XIII. Le professioni (seconda parte)</i>	106
Nomi sovrabbondanti	109
Nomi a due forme di singolare e due di plurale	110
Nomi a due forme di singolare ed una di plurale. Nomi difettivi	110
Altri verbi irregolari all'indicativo presente e passato prossimo: TENERE, PORRE, PIACERE	112
Il pronome di cortesia	112
Piccolo dialogo (testo)	114
Conosciamo l'Italia: ROMA (continuazione)	114
ABC divertente	117

<i>CORSO XIV. Un po' d'anatomia (prima parte)</i>	118
Altri nomi difettivi	120
Verbi irregolari all'indicativo presente e passato prossimo: SOSTENERE, PROTEGGERE, MUOVERSI, SCORRERE, DARE	121
Il pronome relativo	122
La poesia „Mare“ di <i>Giovanni Pascoli</i>	123
Il pronome e l'aggettivo interrogativo	123
L'imperfetto ed il trapassato prossimo dei verbi ausiliari	124
Conosciamo l'Italia: ROMA (continuazione)	125
ABC divertente	127
<i>CORSO XV. Un po' d'anatomia (seconda parte)</i>	128
Storia universale di <i>Gianni Rodari</i>	130
L'imperfetto ed il trapassato prossimo dei verbi regolari	130
La coniugazione riflessiva	131
I numerali cardinali da 50 in poi	131
Il numerale. I numerali cardinali. Le quattro operazioni aritmetiche	131
Il sistema metrico decimale	132
I numerali ordinali	133
Altri nomi sovrabbondanti	134
Conosciamo l'Italia: FIRENZE	135
ABC divertente	137
<i>CORSO XVI. Il guardaroba per tutti</i>	138
La declinazione dei nomi comuni con l'articolo definito	140
La declinazione dei nomi comuni con l'articolo indefinito	141
La declinazione dei nomi propri, nomi di persona	141
Il pronome e l'aggettivo dimostrativo	142
La poesia „La casa di Mara“ di <i>Aldo Palazzeschi</i>	144
Conosciamo l'Italia: FIRENZE (continuazione)	145
ABC divertente	145
<i>CORSO XVII. Come arredare un appartamento?</i>	147
I prefissi	149
Il tempo futuro. Il futuro semplice e il futuro anteriore dei verbi ausiliari	150
Il futuro semplice ed anteriore dei verbi regolari	151
Il futuro semplice dei verbi irregolari studiati	151
I pronomi e gli aggettivi rafforzati e d'identità	152
La poesia „Verrà la morte e avrà i tuoi occhi“ di <i>Cesare Pavese</i>	153
Conosciamo l'Italia: FIRENZE (continuazione)	154
ABC divertente	156
<i>CORSO XVIII. Giornale di viaggio (di Cristoforo Colombo)</i>	157
Il passato e il trapassato remoto dei verbi ausiliari	158
Il passato e il trapassato remoto dei verbi regolari	159
Il passato remoto dei verbi irregolari studiati	159
Il passato remoto ed il participio passato dei verbi irregolari	160
Una merenda (testo)	162
Il plurale dei nomi composti	163
Conosciamo l'Italia: VENEZIA	164
ABC divertente	166

<i>CORSO XIX. La bella natura - Lezione di botanica</i>	167
Il plurale degli aggettivi	169
L'uso degli aggettivi: BUONO, BELLO, GRANDE, SANTO	171
I gradi di comparazione dell'aggettivo. Il positivo, Il comparativo	171
I comparativi rafforzati	173
Il superlativo	173
Aggettivi a due forme al comparativo e al superlativo	174
I prefissoidi	175
Conosciamo l'Italia: VENEZIA (continuazione)	176
ABC divertente	178
<i>CORSO XX. Gli animali domestici e selvatici (prima parte)</i>	179
I suffissi	181
L'avverbio	182
I gradi di comparazione degli avverbi di modo	183
I comparativi ed i superlativi degli avverbi a derivazione latina	183
Avverbi di luogo ed avverbi relativi	185
Conosciamo l'Italia: VENEZIA (continuazione)	186
ABC divertente	187
<i>CORSO XXI. Gli animali domestici e selvatici (seconda parte)</i>	188
I nomi alterati	190
Gli pseudoprefissi	191
Avverbi di tempo	191
Conosciamo l'Italia: NAPOLI	193
ABC divertente	197
<i>CORSO XXII. In albergo</i>	198
Alcuni verbi irregolari all'indicativo	200
Il modo condizionale, Il condizionale presente e passato dei verbi ausiliari	200
Il condizionale presente e passato dei verbi regolari	201
Il condizionale presente e passato dei verbi irregolari	202
L'uso del modo condizionale	203
Avverbi di quantità	204
Avverbi opinativi. Avverbi e locuzioni avverbiali antonimi e più fermi	204
Conosciamo l'Italia: NAPOLI (continuazione)	206
ABC divertente	208
<i>CORSO XXIII. Negozi (prima parte)</i>	209
La congiunzione	211
Le congiunzioni coordinanti	210
Il modo congiuntivo	213
I verbi sovrabbondanti	214
Il congiuntivo presente dei verbi ausiliari	215
Conosciamo l'Italia: IL GOLFO DI NAPOLI	215
ABC divertente	219
<i>CORSO XXIV. Negozi (seconda parte)</i>	220
La consecuzione dei tempi all'indicativo	222
La preposizione	223
Locuzioni prepositive	224
Il congiuntivo presente dei verbi regolari	225

Conosciamo l'Italia: IL GOLFO DI NAPOLI (continuazione)	226
ABC divertente	231
<i>CORSO XXV. Ospiti a pranzo</i>	232
L'uso del congiuntivo	234
L'interiezione	237
Conosciamo l'Italia: SICILIA	240
ABC divertente	242
<i>CORSO XXVI. Sport e giochi (prima parte)</i>	243
Il congiuntivo dei verbi irregolari	246
La consecuzione dei tempi al congiuntivo	250
Conosciamo l'Italia: PERUGIA	252
ABC divertente	255
<i>CORSO XXVII. Sport e giochi (seconda parte)</i>	256
Il modo imperativo	257
L'imperativo dei verbi comuni	258
L'imperativo del verbo ANDARSENE	260
Testi: In fretta	261
Bisticcio automobilistico	262
Conosciamo l'Italia: ASSISI	263
ABC divertente	267
<i>CORSO XXVIII. Le città di ieri e d'oggi</i>	268
Il periodo ipotetico - La regola del „se“ condizionale	270
Il „Si Passivante“	272
Conosciamo l'Italia: SIENA	273
PISA	275
ABC divertenti	278
<i>CORSO XXIX. A teatro</i>	279
Il discorso indiretto	280
Un viaggio nel mondo del ballo e della musica (testo)	282
Conosciamo l'Italia: MILANO	285
ABC divertente	289
<i>CORSO XXX. I mass media</i>	290
I modi indefiniti	293
L'infinito	293
Il participio	294
Il gerundio	296
Conosciamo l'Italia: RAVENNA	298
ABC divertente	300
<i>CORSO XXXI. Il cinema</i>	301
La sintassi	302
Il soggetto ed il predicato	304
Altri elementi della proposizione. L'attributo. Il complemento	305
Conosciamo l'Italia: BOLOGNA	309
<i>CORSO XXXII. Posta, telegrafo, telefono</i>	312
La sintassi del periodo	315

Gli elementi di un periodo	316
Rapporti fra le proposizioni	316
Parallelismo tra il periodo e la proposizione	317
Le proposizioni subordinate	318
Conosciamo l'Italia: SARDEGNA	320
<i>CORSO XXXIII. Lo stato e la politica</i>	324
La ricerca in Italia (testo)	326
Le proposizioni subordinate	329
Conosciamo l'Italia: SAN MARINO ,	332
<i>BREVE STORIA DELLA LETTERATURA ITALIANA</i>	334
La coniugazione dei verbi irregolari	347
Bibliografia	359

CORSO I

PRINCÍPI DI FONETICA (Principii de fonetică)

L'Alfabeto italiano comprende ventuna (21) lettere:

A (a),	H (acca),	Q (cu),
B (bi),	I (i),	R (erre),
C (ci),	L (elle),	S (esse),
D (di),	M (emme),	T (ti),
E (e),	N (enne),	U (u),
F (effe),	O (o),	V (vu),
G (gi),	P (pi),	Z (zeta).

Ci sono (există) încă (încă) cinque lettere, con l'aiuto delle quali (cu ajutorul căroră) si scrivono le parole provenienti dal greco e dal latino, o delle parole straniere (cuvinte străine):

J (i lunga),
K (kappa),
W (doppia vu),
X (ics, iccasse, icchese),
Y (i greca, ipsilon).

Esempio: Jacopo, Ogetti, jabot (jabò), jazz, kefir, Nuova York, kantiano, Wagner, wolframio, xilófono, xilógrafo, yogurt (iogurt), yoga.

Nota: per le lettere si usa l'articolo definito fémininile (articolul hotărât feminin) **la**: *la L (elle) la M (emme), ecc.*

LE VOCALI E LA LORO PRONUNZIA (Vocalele și pronunțarea lor)

In italiano ci sono cinque vocali: **A, E, I, O, U.**

Da queste, tre si pronunziano come in romeno: **A, I, U**: mādre, amìco, rumòre (mamă, prieten, zgomot).

Nota: La **i** finale si pronunzia come **i** in romeno: lùpi (lupii), amìci (amicii).

La vocale **a** è sempre aperta (deschisă), come in tutte le lingue: àvo, ànno, scàla, amòre (strămoși, an, scară, dragoste).

Le vocali **i** ed **u** sono sempre chiuse (sunt mereu închise); ìnno (in), impiànto (instalație), ùno (unul), umàno (uman).

La vocale **e** ad inizio di una parola si pronunzia come nella parola romena „etapă”: elementàre (elementar), educàto (educat).

Le vocali **e** ed **o** possono essere sia (fie) aperte, sia chiuse, in funzione della sillaba con o senza accento (cu sau fără accent).

chiuse

séra (seară), létto (pat), fióre (floare), colóre (culoare)

aperte

bène (bine), vènto (vânt), ruòta (roată), còsa (lucru)

(Nota:) In italiano l'accento si usa come segno grafico solamente nel caso delle „parole tronche“ („cuvinte apocopate“) - *virtù, tribù, bambù, ecc.* - o delle parole omonime:

<i>e</i> (și),	<i>è</i> (este),
<i>o</i> (sau),	<i>ò</i> (ho) (am)

DITTONGHI E TRITTONGHI (Diftongi și triftongi)

I dittonghi ed i trittonghi (diftongii și triftongii) sono, come in romeno, il risultato del mettere insieme di due o tre vocali (contopirii a două sau trei vocale) che si pronunziano in una sola sillaba:

dittonghi

cuóco (bucătar)
siédo (stau, șed)
uómo (om, bărbat)
fióre (floare)
cuóre (inimă)

trittonghi

mièi (ai mei)
buòi (boi)
studiài (eu învățai)
guài (necazuri)
puòi (tu poți)

Quando (când) le vocali si pronunziano in delle sìlabe differenti, non ci sono più dittonghi, ma **iàto** (hiat):

<i>idéa</i> (idee)	i-de-a
<i>inviaère</i> (a trimite)	in-vi-a-re
<i>maéstro</i> (învățător)	ma-e-stro
<i>poéma</i> (poem)	po-e-ma

Il trittongo **iuo** non si adopera quasi mai (nu se folosește aproape niciodată) nell'italiano attuale e s'incontra (se întâlnește) solo negli arcaismi (arhaisme): *giuòco* (joc) - gioco; *cetriuòlo* (castravete) - cetriolo.

Leggiamo attentamente (să citim cu atenție):

libro (carte), finèstra (fereastră), làpis (creion), sédia (scaun), bambìno (copil), bambìna (copilă), bānco (bancă), tàvola (masă), càrta (hârtie), pòrta (ușă), pavimènto (podea), matìta (creion), sòle (soare), mùro (zid), studènte (student), scolàro (școlar), scàrpa (pantof), kìmono (chimono), yogurt (iaurt), klazòn (claxon), quadèrno (caiet), wàlzer (vals), chiàve (cheie), riòne (sector), leòne (leu) duòmo (dom, catedrală), chiésa (biserică), uòvo (ou), nuòvo (nou), scuòla (școală), calendàrio (calendar).

LE CONSONANTI E LA LORO PRONUNZIA (Consoanele și pronunțarea lor)

Le consonanti **b, d, f, m, n, p, r, t, v** si pronunziano *come in romeno*: bastòne (băț, baston), pàdre (tată), dàta (dată), fontàna (fântână), lavòro (muncă), màdre (mamă), nipòte (nepot), rìga (rând), tàsca (buzunar), vàsò (vas).

Le consonanti **c, g** seguite da vocali e da **m, l, r** (urmate de vocale și de m, l, r) si pronunziano *come in romeno*: càmera (cameră), comùne (comun), càldo (cald), càlmo (calm), cièlo (cer), càro (drag), cortile (curte), clima (climă), crítico (critic), gàmba (gambă), gòmma (gumă, cauciuc), gallina (găină), gelàto (înghețată), giòrno (zi), glòria (glorie), grànde (mare).

I trigrammi **che, chi, ghe, ghi** si pronunziano *come in romeno*: bàrche (bărci), pàrchi (parcuri), chirùrgo (chirurg), spaghétti (spaghete), ghirlànda (ghirlandă).

La **h** s'incontra nei trigrammi **che, chi, ghe, ghi** e nelle interiezioni **ah, oh, ahi, ahimè!** (*a, o, ai, aime!* - vai, vai de mine!).

Del resto, la **h** è muta; serve solo come segno grafico (servește numai ca semn grafic): Hegel, hertz, himalaiano, hocheista o hockeista, hitlerismo.

Le forme pronominali del verbo **avere** (a avea) **all'indicativo presente** si scrivono altrettanto (de asemenea) con la **h**, ad eccezione della prima e della seconda persona del plurale:

AVERE

io ho	noi abbiamo
tu hai	voi avete
egli, essa, esso ha	essi, esse hanno

La **q** (cu) viene sempre seguita dalla vocale **u** e da un'altra vocale accentuata (in dittongo): **ua, ue, uo, ui**: quésto, quésta (acesta, acesta), quàdro (tablou), cìnque (cinci), lìquido (lichid), quadèrno (caiet), quàsi (aproape), quiéto (liniștit).

In alcuni casi (în unele cazuri), la **q** può essere preceduta anche dalla **c**: àcqua (apă), nàcque (se născu).

Nota: Una sola parola si scrive con **qq**: soqqadro, nell'espressione „*mettere a soqqadro*“ (a da peste cap).

La **s** si pronunzia in modo diverso, secondo la sua posizione nella parola (după poziția sa în cuvânt):

1) come in **romeno**, *all'inizio di una parola* (la începutul unui cuvânt) e *prima di una vocale* (și înainte de o vocală): Sicilia, séta (mătase), superiòre (superior).

2) come in **romeno**, *prima delle consonanti*: **c, f, q, p, t**: stùdio (birou, studio, cabinet, atelier), scàmbio (schimb), sfòrzo (efort), squàdra (echipă), spàlle (umăr, spate).

3) come la **z romena** (ca **ț** românesc) *davanti alle consonanti* (în fața consonelor) **b, d, g, m, n, r, v**: sbàrco (debarcare), sdraiàto (întins, culcat), sgârbo (mojicie), sgabéllo (taburet), smarrìto (rătăcit), snéllo (sprinten), slàncio (elan, avânt), svenùto (leșinat).

4) sempre come la **z romena** (tot ca z din limba română) si pronunzia la **s intervocalica**: ròsa (trandafir), paése (țară), luminòso (luminos), ripòso (odihnă), ventésimo (al douăzecilea).

5) *all interno* di una parola, tra *due vocali*, la **doppia s** si pronunzia sorda, come **in romeno**: egli lesse (el citi), rosso (roșu).

Eccezione: Nelle *parole composte*, dove la seconda comincia in (în care al doilea cuvânt începe cu) **s + vocale**, la **s** si pronunzia come *all'iniziale*: Risorgimento, risolvere, girasole (Renaștere, a rezolva, floarea-soarelui).

In tutte le posizioni (în toate pozițiile) la **z (semplice o doppia)** si pronunzia come la **ț** o la **dz romeno**.

1) come la **ț**: *all'inizio* o *all'interno* delle parole: zìo (unchi), leziòne (lecție), democrazia (democrație), giustizia (dreptate), pronunzia (pronunție), grazie (mulțumesc), prézzo (preț), pazzo (nebun), pòzzo (puț), carròzza (trăsură, vagon), fazzolètto (batic, batistă), sperànza (speranță), dånza (dans), cleménza (iertare).

2) come la **dz** *all'inizio delle parole*: zòlla (brazdă), zanzàra (țânțar), zàino (rucsac, raniță), azzùrro (albastru), mézzo (mijloc), zòo (grădina zoologică), organizzàtore (organizator), dove la **z** si radoppia, perché è intervocalica.

La stessa pronunzia si ha nelle *parole d'origine straniera*: zèro (zero), zodiaco (zodiac) dal greco e zibellino (zibelină) dallo slavo.

1. Traducete in romeno le parole di qui sotto: (Traduceți în limba română cuvintele de mai jos)

squadra italiana, scuola superiore, riassunto esemplare, studio straordinario, esercizio semplice, studente snello, prezzo pazzo, zaino azzurro, zolla nello zoo, pezzo di fazzoletto, speranza di giustizia, lezione di clemenza, grazie allo zio.

2. Traducete in romeno le seguenti proposizioni: (Traduceți în limba română următoarele propoziții)

Questo quaderno è di Maria. Giorgio ha un taccuino (bloc-notes). Il cielo è sereno. Questo clima è dolce. Il critico ha un gran quaderno. L'acqua è un liquido. Lui ha un bel cuore. Ho mangiato (am mâncat) cinque gelati.

TRIGRAMMI E DIGRAMMI (grupuri de trei și de două sunete)

I trigrammi sono gruppi di tre suoni (due consonanti e una vocale).

1) **sca-, sco-, scu-** si pronunziano **come in romeno**: scàla (scară), scòpo (scop), scùsa (scuză), scoiàtolo (veveriță).

2) **sce-, sci-,** si pronunziano **șe, și**: scéna (scenă), péscce (pește), scenografia (scenografie), ruscéllo (pârâu), scéndere (a coborî), sci (schi), scimmia (maimuță),